

Pohjanmaan hyvinvointialueen **kuntayhtymän omistajaohjauksen strategia**

Tavoite

Omistajaohjauksen strategian avulla hyvinvointialueelle muodostuu selkeä näkemys siitä, missä toiminnoissa hyvinvointialueen on perusteltua olla mukana omistajana, mitä omistukselta odotetaan, mihin suuntaan omistusta ollaan kehittämässä ja millä kriteereillä omistuksen vaikuttavuutta arvioidaan. Hyvinvointialueen omistusten strategiseen johtamiseen sisältyy myös kehittämistavoitteiden määrittely, jotta toimintaa voidaan ohjata haluttuun suuntaan.

Omistajaohjauksen ja omistajastrategian kautta hyvinvointialueelle omistajana muodostuu:

- kokonaiskäsitely, miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan;
- kannanotto omistamiseen (esim. pidetään ja kehitetään omistusta, laajennetaan omistus pohjaa, rakennejärjestely tai omistuksesta luovutaan);
- näkemys omistuksen kehittämisvisiosta; sekä
- näkemys pidemmän aikavälin yhtiölle asetettavista taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista (esim. osinkotavoite tai merkittävän hankkeen suunnittelu/toteutus)

Perusta

Hyvinvointialueen omistajaohjauksen strategia perustuu kahteen rooliin: omistajarooliin ja asiakasrooliin. **Omistajaroolissa** hyvinvointialueen tehtävänä on arvioida säännöllisesti liiketoiminnalle asetettujen strategisten kehittämistavoitteiden saavuttamista ja omistaja-arvon kehittymistä sekä omistusrakenteen tarkoituksenmukaisuutta. **Asiakasroolissa** hyvinvointialueen tehtävänä on varmistua siitä, että hyvin laadittujen ja hallintojen sopimusten avulla hyvinvointialue saa juuri ne palvelut, joita se on tilannut.

Hyvinvointialue seuraa säännöllisesti sekä omistaja- että asiakasroolin toteutumista käytännössä ja sen kehittymistä. Seuranta tehdään yhdessä yhtiöiden yhteyshenkilöiden kanssa ja seurannassa voidaan käyttää esimerkiksi säännöllisesti toistettavia kysymyssarjoja tilanteen kehittymistä koskevan vertailuaineiston hankkimiseksi.

Luokittelu

Omistuksen luokittelun perusteella hyvinvointialue voi keskittyä paremmin sen toimintaa tukevan strategisen omistuksen kehittämiseen ja maksimoida sitä kautta omistaja-arvoa. Yhtiöitä, jotka eivät enää mahdu strategisen luokittelun piiriin, on tarkasteltava kriittisesti. Näiden yhtiöiden toimintaa on joko kehitettävä siten, että niiden strateginen rooli löytyy uudelleen tai niiden omistuksen luopumista on harkittava.

Hyvinvointialue on jaotellut yhtiöomistukset kolmeen luokkaan niiden strategisen käyttötarkoituksen ja omistajan kehittämistavoitteiden mukaan: merkittävät, tarpeelliset ja hyödylliset. **Merkittävät** yhtiöt tarjoavat hyvinvointialueelle sellaisia tukipalveluita, joita se käyttää päivittäin tai lähes päivittäin. **Tarpeelliset** yhtiöt auttavat hyvinvointialuetta varmistamaan laajan palvelutarjonnan, joka tukee ydintoimintaa. **Hyödyllisissä** yhtiöissä hyvinvointialue on mukana sen vuoksi, että niiden omistaminen tarjoaa hyvinvointialueelle lisäarvoa, esimerkiksi sidosyksikköaseman. **Omistajaohjausjaosto päättää yhtiöiden jaottelusta.**

Omistajastrategiaa täydentävät erilliset omistajaohjauksen perusteet ja erillinen omistajaohjauksen ohje.